

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt XI. (a) Idem Archiepiscopo Patracensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

NOTÆ.

1. (a) **R** *Agusino.*] Ita etiam legitur *sub hoc tit. cap. 1. in 3. collect.* Ragusinenſis Eccleſia

fuit Archiepiſcopalis in Sclavonia, Metropolis Illyrici, habens ſuffraganeas Eccleſias Stanenſem, Boſonenſem, Tribunienſem, Biduanenſem: refert Carolus à ſancto Paulo in *Geograph. ſacra, ad finem fol. 18.*

CAPVT X.

(a) Idem Constantinopolit. Patriarcha.

INter quatuor animalia. *Et infra:* De clericis autem, qui Eccleſias, vel præbendas ſibi conceſſas, ſine juſta, & neceſſaria cauſa, tuo præſertim non accedente conſenſu in hac deſerunt (b) novitate, hoc tibi duximus reſpondendum, quod poſtquam congruo tempore fuerint expectati, niſi redierint ad illas, poſſunt eis juſte priuari, dum modo non ſint juſto impedimento detenti.

NOTÆ.

1. (a) **I** *Dem.*] Ita etiam habetur *in 3. collect. sub hoc tit. cap. 2.* epigraphen autem hanc expoſui *in cap. inter, 2. de majoris. & obed. & integram*

epiſtolam retuli *in cap. inter, de cleric. peregrin. (b) Novitate.*] Cùm videlicet Conſtantinopolis capta fuit à Latinis, ut retuli *in dict. cap. inter quatuor, & fuſè narrat Boſquetus in geſtis Innoc. III.*

CAPVT XI.

(a) Idem Archiepiſcopo Patraccenſi.

EX tua devotionis inſinuatione recepimus. *Et infra:* In Eccleſiis autem eorum, qui ſe fraudulentè abſentant, nec ad ipſos valet citatio pervenire, trinæ citationis edictum facias publicari, & ſi nec ſic curaverint obedire, ſi ultra ſex meſes ſuas deſeruerint Eccleſias, ut juxta canonicas ſanctiones eis debeant meritò ſpoliari. Contra eos quoque, ſicut ſuprà dictum eſt, etiam procedatur, ut ipſos poſt ſuſpenſionis, & excommunicationis ſententias, ad tuam obedientiam venire compellas. Quod ſi nec ſic illorum malitia poterit emolliſi, eos dil. f. B. tit. ſanctæ Suſannæ preſbyter Card. Apoſt. Sed. Leg. ab ſpiritualium adminiſtratione removeat, & quibus præſunt Eccleſiis, de perſonis idoneis faciat provideri, & in eos degradationis ſententiam non promulget, ut cum eis miſericorditer, ſi expediat, facilius agi poſſit.

NOTÆ.

1. (a) **P** *Atraccenſi.*] In hac ſexta collectione legitur *Panormitano*, & D. Rochus Pirrhoroſm. 1. *Sicilia ſacra, in Eccleſia Panormit.* exiſtimat Innocentium III. in præſenti ſcribere Patriſio Archiepiſcopo Panormit. ſed veriùs credo, legendum eſſe *Patraccenſi*; unico, & magno ductus fundamento; nam Benedictus Cardinalis tituli ſanctæ Suſannæ, cujus mentio fit in præſenti, temporibus Innocentii Legatus S. A. debebat in Patraccenſi Metropoli, non verò in Panormitana, ut ex geſtis Innocentii III. ſtatim referendis apparebit. Unde cum Patraccenſi Archiepiſcopo alloqui Innocentium in præſenti neceſſariò deducitur. Patras civitas, Pausaniſ & Stephano teſtibus, priùs Arce, dicta eſt, recenſeturque inter primas urbes Achajæ; ſed ejeſtis Jonibus ab Achais, Patreus Preugenis filius, Ageronis nepos, qui ab Amycla & Lacedæmone majores deducebat, à victo monium ambitu hanc de ſuo nomine Patras appellavit. Situs ejus eſt in longiſſimo Peloponneſi præ-

montorio, ex adverſo Ætolie, & Eveni fluminis; maximèque apud antiquos fuit celebris ex martyrio D. Andree Apoſtoli, qui ſub Ægea Proconſule apud eam paſſus eſt; nec non ex Sede Metropolitana, quam in ea olim fuiſſe evidenter probat notiã Conſtantinopolitana prædicta apud Leumclavium; ſiquidem in ejus ſine inter Metropoles à Romano Patriarchatu ab ipſis avulſas, Conſtantinopolitanoque ſubditas recenſetur. Sed longè priùs ad hunc Metropolis gradum, ſaltem quoad honorem, eventam eſſe, non leviter conſicio ex catalogo Metropolitaram, ad quos ſcripſit Leo Imperator, qui in ſine Concilii Chalcedonenſis extat, in quo Patraccenſem Episcopum inter eos videre eſt. Hunc inter ſuffraganeos Metropolitæ Corinthiorum, epiſtola ſynodice Achajæ ſubſcripſiſſe non diſſiteor; ſed quamvis ex hoc factis clarè probeatur, eum ſuffraganeos non habuiſſe hujus Concilii tempore, nihil tamen obſtat, quo minus inter Metropoles honorarios locum habere, qui tunc Corinthiorum vero Metropolitæ parebant; & inter ejus ſuffraganeos

ganeos subscripti uelutrum leguntur in Concilio, Burgundio hujus civitatis Archiepiscopo relictur Innocent. in presenti, cujus electionis historiam ex gestis ipsius Innocentii III. refert Bolquetus in notis ad ipsum, lib. 1. epist. 26. in hæc verba: (Interim quidam natione Burgundio, electus in Archiepiscopum de Patras, super Provinciam Achajæ universam, ad Apostolicam Sedem accessit. Pro quo nobis vit Guillelmus Campanienf. Princeps Achajæ, & Canonici Sancti Andree de Patras humiliter supplicabant, ut ipsum eis in Archiepiscopum Summus Pontifex concedere dignaretur, remittendo ipsum confirmatum, consecratum, & palliatum. Quod qualiter super hoc facto processit, ipsius litteræ manifestant Constantinopolitano Patriarchæ transmissæ. Inter quatuor, inquit, animalia, quæ super Apocalypsin Joannis in medio sedis, & in circuitu existerent describuntur, scilicet aquila cæteris præponatur, ipsa tamen aliis antecessit. Quod cum per hujusmodi sancta Romana Ecclesia designetur, quæ usitato vocabulo, Sedes Apostolica nuncupatur; & per quatuor animalia, videlicet leonem, vitulum, hominem, atque aquilam, intelligantur quatuor Patriarchales Ecclesiæ, videlicet, Hierosolymitana, Antiochena, Alexandrina, Constantinopolitana, quæ in medio sedis tanquam filie continentur in sinu matris, & in circuitu sedis, fortiter in obsequio, Domino præparantur. Licet Constantinopolitana Ecclesia inter cæteras est præcipua dignitate, ut sicut Constantinopolis est nova Roma, sic Constantinopolitana Ecclesia secunda est à Romana, prælata per Magistram cæteris fororibus suis, privilegio dignitatis: ut secundum evangelicam veritatem erunt primi novissimi, & novissimi primi. Nos qui gratiæ Redemptoris ipsam Constantinopolitanam Ecclesiam ad Apostolicæ Sedis obedientiam, tanquam ad sinum reduximus matris suæ, privilegium dignitatis ipsius intendimus integrum conservare, ne inde nascantur injuriæ, unde jura nascuntur. Et ideo, licet dilectus filius Nobilis vir Vv. Campanienf. Princeps totius Achajæ provincie, & Canonici sancti Andree de Patras, nobis instanter & humiliter supplicarint, ut dilectum filium A. electum sancti Andree de Patras, ad Sedem Apostolicam accedentem, quem iidem Canonici in Archiepiscopum Ecclesiæ unanimiter elegerant, eis concedere dignaremur; & quod circa personam illius factum fuerat, approbantes, ad eorum pleno remitteremus honore. Volentes tamen sic eorum petitiones admittere, ut aliis jura sua nequaquam subtrahere videamur: de communi fratrum nostrorum consilio, quod per eisdem Canonicos factum est, tanquam minus canonicè procuratum, cum & ipsi minus canonicè fuerint instituti, non duximus approbandum: sed necessitate pariter ac utilitate pensata, postquam de veritate negotii, & statu terræ per juramenta sociorum ipsius electi effecti fuimus certiores, de potestate nobis à Domino in B. Petro concessa, ipsum ejusdem Ecclesiæ Pastorem constitimus & rectorem, administrationem sibi plenariam, tam in spiritualibus, quam in temporalibus concedentes, & indulgentes insuper ad cautelam, ut à quocunque Catholico Episcopo se faciat, cum necesse fuerit, in presbyterum ordinari. Licet autem de plenitu-

dine potestatis, quam habemus à Domino disponente super Ecclesias universas, ipsum ad Ecclesiam eandem consecrationis munere ac honore Pallii potuissimus insignitum; quia sic te vocavimus in partem sollicitudinis, quod nobis retinimus plenitudinem potestatis; nec facimus cuiquam injuriam, cum utimur jure nostro. Volentes tamen tibi, cui Ecclesia de Patras noscitur esse subjecta, in tua maximè novitate deferre, ipsum ad te duximus remittendum, ut à te, vel alio de mandato tuo, in Archiepiscopum consecratus, & palliatus, haberet, post Romanum Pontificem, patrem præcipuum recognoscat. Dilecto filio Benedicto tituli sanctæ Sufannæ Presbytero Cardinali, Apostolicæ Sedis Legato nostris dantes litteris in mandatis, ut ea quæ præmissimus circa personam ipsius, appellatione remota faciat adimpleri. Quocirca fraternitati tuæ per Apostolica scripta præcipientes mandamus, quatenus ipsum consecrationis munere ac honore Pallii non differas insignire, ne propter tuum, quod absit, defectum, ad nos cogatur habere recursum.)

COMMENTARIUM.

EX his tribus decisionibus sequens communiter deducitur assertio: Clerici non residentes in suis beneficiis, & præbendis, si admoniti, & citati non resideant, privantur ipsis beneficiis. Probantur textus in cap. placuit 2. 21. quest. 2. cap. pervenit 28. de appel. cap. si quis Presbyter, 24. cap. si quis in clero 28. 7. quest. 1. & alii congesti supra commentario primo. Illustrant ultra congestos in presenti à Barbofa, & supra laudatos in dicto commentario primo, Azor 2. p. instit. lib. 7. cap. 6. quest. 4. Garcia de benef. 3. p. cap. 2. num. 131. Solorzano de jurè Indiar. tom. 2. lib. 2. c. 25 n. 43. Scortia in select. Pontif. constit. theor. 152. epist. 102. plures congesti ab Hurtado tom. 1. de resid. P. flor. resol. 2. Romæ ad Urtu goyi dec. 1041 ubi declaratur huic textui non derogari quoad formam judicii per Tridentinum sess. 23. de reform. c. 4.

Sed pro dubitandi ratione in præsentem decisionem ita insurgit potest: In præsentem specie contra clericum absentem, nec residentem procedi debet per excommunicationem, suspensionem, simileque centuras cap. si quis 15. 1. quest. 3. cap. non oportet 19. 7. q. 1. quæ præcis observanda præscribitur ab Innocentio in hoc cap. ex tua 11. 9. contra. Ergo non debet statim clericus contumax in non residendo beneficio privati, contra textum in cap. 1. de judicis. Secundò difficilis est hæc assertio, dum per eam docetur, clericum absentem esse citandum, & per legitimum tempus expectari debere; nam in notis juris ordo est ordinem juris non observare, cap. quantum 10. de filiis presby. cap. ad nostram, 17. de iur. jur. Sed cum clericus abest à propria Ecclesia, notum est, nolle in ea residere: igitur necessaria non est citatio, seu similis monitio. Augetur hæc difficultas ex textu in cap. extirpanda, 30. 9. qui verò, de præb. ibi: Alioquin illa se fiat auctoritate hujus decreti privatum, ubi expresse docetur, clericum non residentem privatum esse beneficio ipso jure: igitur non est necessaria monitio, ut redeat ad propriam Ecclesiam. Accedit etiam, quia ubi dies certus apponitur, & pœna adjicitur, non datur moræ emendatio, vel purgatio, l. in aeterna 23. vers. de isto ff. de obl. & act. l. ma-

Conclusio
Probatur.
Trinitas
dubitandi
ratio.

cap. 12. C. de contrahend. stipul. sed in presenti casu clerico non residenti, elapso legitimo tempore, est imposita privationis beneficii pœna, d. cap. extirpanda 30. §. quia verò. Igitur etiam post monitionem rediens ad propriam Ecclesiam non potest beneficium recuperare.

4.
De pœna
privationis
beneficii.

Quibus difficultatibus minimè obstantibus verà est præsens assertio, pro cuius expositione prænotandum est, clericum non residentem in propria Ecclesia, beneficio privandum esse, ex iuris supra adductis; eamque privationem faciendam esse post citationem, si adhuc non comparat intra terminum sibi præfixum. Jalon in l. si ex legati, num. 14. de verb. obl. quia dies in ipsa monitione adjecta, interposita interpellat pro homine, cap. potuit 4. de locato, etiam ignorante, l. ad diem 77. ff. de verb. obl. licet interpellatio tantum constituat in mora debitorem scientem, l. quod re mibi 5. ff. de rebus creditis; in die enim à jure assignata non potest dari ulla ignorantia causa; in interpellatione verò ab homine facta nescit debitor quando interpellandus sit; quo modo exponendi sunt textus in cap. licet 14. de elect. in 6. l. Celsus 23. ff. de arbitris, l. Est post vira 8. ff. si quis cautionibus, l. qui Roma 122. §. Flavius 2. ff. de verb. obl. docent Cifanius, Duatenus, & Cujac. in l. in insulam, ff. de verb. obl. Contra Prælatos igitur, vel beneficiarios absentes jure communi attente hoc modo proceditur, ut si absens citari non possit, quia est in loco valde remoto, vel non tuto, tribus edictis citabitur, ex præsentibus textibus; nec sufficit una citatio peremptoria, cum agatur de pœna privationis beneficii, juxta textum in cap. constitutionem 9. de sent. excom. lib. 6. Si autem notum sit ubi degat, citatio personalis desideratur, cap. ex parte 13. cap. final. hoc ut. hodie tamen hæc citatio non est necessaria, sed sufficit absentem citari per edictum, juxta formam præscriptam in Concilio Tridentino sess. 23. de reform. cap. 1. & si ita citatus venerit, justamque absentia causam allegaverit, privari beneficio non debet, cap. inter 10. hoc ut. quia ubi non datur contemptus, non datur pœna, l. Pater 101. ff. de condit. et demonstr.

Respondetur
difficultati
hujus.

Nec obstat prima difficultas supra expensa, pro cuius solutione animadvertit Panormitan. in præsentibus, quod licet pœna ordinaria non residentis, sit beneficii privatio, tamen Episcopus potest ommittere eam pœnam, & incipere ab excommunicatione, vel suspensione, cap. placuit 21. q. 2. & si adhuc contumax fuerit in residendo, privari debet ipso beneficio, ex supra traditis. Nec secunda difficultas obstat; nam licet notoria sit absentia Prælati, desideratur adhuc citatio, seu monitio; quia non ita notoria est ejus contumacia, siquidem ex iustis causis, & à jure approbatis potest abesse à propria Ecclesia; unde monetur ut veniat intra certum tempus, easque proponat, ne si forte ex iusta aliqua causa abfit, inauditus proprio beneficio spoliatur: probat Solozanus tom. 2. de jure Indiar. lib. 2. c. 25. n. 42. Difficilis est augmentum ipsius dubitandi rationis, deductum ex dicto c. extirpanda, 30. §. quia verò: pro cuius solutione varia juris Interpres adduxerunt. Caro

cia de benef. 3. p. c. 2. n. 138. existimavit, in eo textu refertur novam Concilii Lateranensis sanctionem, quæ sublata, & antiquata sunt præsentibus decisionibus. Sed hæc solutio aperte convincitur ex cap. final. hoc ut. cuius auctor est Gregorius IX. qui floruit post dictum Concilium Lateranense, & docet clericum non residentem in spoliandum esse: Ergo quia ipso jure non est privatus. Aliter Lotharius lib. 3. de re benef. quest. 27. num. 47. distinguit privationem beneficii ab ejus pœna executione, ita ut ad privationem non sit necessaria ulla monitio, quia ipso jure fit, & contingit ex dicto cap. quia verò; at verò executio ipsius pœnæ, quia faciendæ est per sententiam declaratoriam; juxta textum in cap. cum secundum 19. de heretic. in 6. necessaria est monitio, nec pœnam privationis admittit Lotharius aequaliter in omnibus beneficiis, sed tantum in illis, in quibus desideratur residentia à jure divino; exceptis Episcopatus, cum nulla reperitur lex ecclesiastica, quæ Episcopis non residentibus pœnam privationis ipso jure imponat. Sed hæc interpretatio convincitur ex ipsius iuris, quibus adhibetur, videlicet ex præsentibus, cap. inter 10. cap. ex tua 9. ubi agitur de beneficiis parochialibus, ut ex eorum littera constat, & adhuc ab Innocentio III. exigitur monitio. Accedit, nam si juxta Lotharium monitio hæc tantum fieret ad executionem pœnæ, non expectaretur per sex menses possessor beneficii, ut si residere velit, beneficium retineat; sed statim privandus erat beneficio: igitur quia talis monitio non solum sit ad executionem pœnæ, sed ad ipsam privationem faciendam. Thomas Hurtado de reisd. dictare sol. 2. affirmat in d. §. quia verò, non excludit monitionem, quam in præsentibus exigit Innocentius; sed textum illum esse accipiendum præcedente monitione. Verum his solutionibus, omittis magis placet interpretatio Germonii lib. 1. animad. cap. 17. qui ut jura hæc componat, affirmat clericum non residentem in sua præbenda, aut beneficio, ipso jure privari ipso jure, ut in aliis casibus à jure statutis, in quibus hæc privationis pœna imponitur, ut in cap. 1. de cleric. conjug. cap. cum ex 20. de elect. 34. in 6. Sed discrimen agnoscit inter beneficiarios præsentibus, & non residentes, & inter absentes; ita ut præsentibus, & non residentes, ipso jure beneficiis priventur absque ulla monitione; absentes verò prius monendi sunt, quia possunt abesse ex iusta causa, quam si probaverint coram Episcopo, beneficio privandi non erunt; quæ distinctio magnopere convenit decisionibus sub hoc titulo à Raymundo compilatis, in quibus agitur de beneficiariis absentibus, qui necessarid monendi sunt, cum in eis non reperitur notoria voluntas non residendi, ut in illis, qui cum præsentibus sint, residere nolunt. Nec tandem obstat ultimum augmentum dubitandi rationis; nam in presenti casu non expectatur absens per sex menses, ut mora purgetur, sed ut allegata, & probata iusta absentia causa, privatio beneficii cesset, quæ est pœna non residentis sine causa.